

Sygn. akt I C 541/17 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Pręcerek
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Marta Mandziak

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2017 r. w Lidzbarku Warmińskim na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko A. W.

o zapłatę

1. umarza postępowania w zakresie zapłaty kwoty 1.590 zł (jeden tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt złotych);
2. zasądza od pozwanej A. W. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 7.137,54 zł (siedem tysięcy sto trzydzieści siedem złotych 54/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 05.05. 2017 r. do dnia zapłaty;
3. oddała powództwo co do zapłaty odsetek umownych;
4. zasądza od pozwanej A. W. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 2.117 zł (dwa tysiące sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Agnieszka Pręcerek

Sygn. akt I C 541/17 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w B. (zwany dalej (...)) wniósł o zasądzenie od pozwanej A. W. kwoty 8.727,54 zł z odsetkami umownymi od dnia 05 maja 2017 r. W uzasadnieniu wskazał, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla z dnia 13 września 2013 r. do zapłaty w dniu 4 maja 2017 r. kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 9.327,54 zł. Powód wezwał pozwaną do wykupu weksla. Pozwana wpłaciła na konto powoda kwotę 600 zł, zaprzestając spłaty pozostałej kwoty. Powód zgodnie z pkt. 13.1 umowy zażądał odsetek umownych za opóźnienie. (...) sp z o.o. widniejąca jako remitent na wekslu w okresie od września 2014 do marca 2015 r. przeszła restrukturyzację wyniku czego powód jest spółką na którą przeszła dochodzona pozwem wierzytelność wekslowa- wstąpiła w prawa (...) sp. z o.o. Powodowa spółka jako sukcesor prawny dochodzonej pozwem wierzytelności wekslowej domaga się zapłaty niespłaconej kwoty.

Pozwana A. W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie pozwu w całości oraz nie obciążanie jej kosztami procesu. Wskazała, że nie zgadza się z kwotą wskazaną w pozwie. Zakwestionowała, że zalegała ze spłatą jakiegokolwiek raty pożyczki. Ponadto wskazała, iż zwracała się o rozłożenie spłat zaległości na raty ale nie otrzymała odpowiedzi. Nie jest w stanie sprawdzić kwoty do spłaty jaka jej pozostała, a od dnia wniesienia pozwu wpłaciła powodowi kwotę 1.460 zł, zaś od momentu wypowiedzenia umowy pożyczki łącznie wpłaciła kwotę 2.060 zł.

W piśmie procesowym z dnia 26 września 2017 r. powód przyznał, że pozwana wpłaciła na jego rzecz w toku sprawy łącznie kwotę 1.590 zł i w tym zakresie cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia oraz wniósł o umorzenie sprawy w tym zakresie. Jednocześnie wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 7.137,54 zł wraz z umownymi odsetkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana A. W. zawarła w dniu 12 września 2013 r. z (...) spółką z o.o. w B. umowę pożyczki gotówkowej numer (...) - (...). Pozwana podpisała jednocześnie weksel in blanco z klauzulą „nie na zlecenie”, który został wystawiony i podpisany jako weksel gwarancyjny zabezpieczający umowę pożyczki gotówkowej oraz podpisała deklarację wekslową. Na podstawie umowy pożyczki pozwana zobowiązała się do spłaty na rzecz pożyczkodawcy kwoty 13.752 zł, w 36 ratach po 382 zł każda z rat. Termin rat określono do dnia 4-go każdego miesiąca. Pozwana otrzymała odnowienie pożyczki, zgodnie z zapisami umowy, w dniu 23 czerwca 2015 r., na podstawie czego zobowiązała się do zapłaty kwoty 9.168 zł. Kwota ta miała zostać spłacona w 24 ratach po 382 zł.

W pkt 11.1 umowy strony ustaliły, iż w przypadku braku zapłaty w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni. Pozwana A. W. zaprzestała spłaty rat pożyczki za miesiąc luty 2017 r. oraz marzec 2017 r.

Dowód: umowa z dnia 12.09.2013 r. k. 55-62; deklaracja wekslowa k. 63; weksel; karta klienta k. 64-66.

Pożyczkodawca wezwał ją do zapłaty zaległości pismem z dnia 7 marca 2017 r. wyznaczając jej 7- dniowy termin.

Okoliczności przyznane przez pozwaną.

Z uwagi na brak spłaty w wyznaczonym terminie pożyczkodawca pismem z dnia 4 kwietnia 2017 r. wypowiedział umowę pożyczki jednocześnie informując, że weksel został wypełniony i wezwał do zapłaty kwoty 9.327,54 zł. Pozwana otrzymała pismo w dniu 11 kwietnia 2017 r.

(dowód: wypowiedzenie umowy z wydrukiem odbioru k. 68-76).

Pozwana po otrzymaniu wyżej wskazanego pisma zapłaciła kwotę 600 zł, a w toku trwającego postępowania spłaciła swoje zobowiązanie w łącznej kwocie 1.590 zł.

Okoliczności przyznane przez powoda – potwierdzone dokumentami k. 33-44.

(...) sp z o.o. (pożyczkodawca) w okresie od września 2014 r., do marca 2015 r. przeszła restrukturyzację polegającą na podziale przez wydzielenie do (...) sp. z o.o., a następnie połączeniu (...) sp z o.o. z (...) spółki akcyjnej (powoda). (...) sp. z o.o. wstąpiła w prawa (...) sp. z o.o. (pożyczkodawcy) wynikające z podpisanego przez pozwaną weksla, na podstawie umowy przelewu wierzytelności wekslowej zawartej w dniu 18 grudnia 2014 r. oraz wydania przedmiotowego weksla. Powód po wskazanym powyżej połączeniu ze spółką (...) sp. z o.o. na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. wstąpił we wszystkie prawa przysługujące tej spółce – w tym dochodzonej wierzytelności wekslowej.

Dowód: umowa cesji z dnia 18.12.2014 r. wraz z załącznikami k. 10-11 i k. 79-90; odpisy KRS k. 14-15 i 91-102.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych odpisów i kopii dokumentów złożonych w sprawie. Należy stwierdzić, iż nie ma przeszkód, aby dopuścić jako dowody złożone kopie dokumentów, jeśli nie ma zastrzeżeń co do ich zgodności z oryginałem. Wprawdzie dokumenty te stanowiły dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., to stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia stanu faktycznego, a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia faktyczne, zwracając jednak uwagę, że dokumenty prywatne stanowiły jedynie dowód tego, że określone w nich osoby złożyły oświadczenia o treści w nich zawartej. Ponadto Sąd poczynił ustalenia również biorąc pod uwagę okoliczności przyznane w toku sprawy przez strony. Należy mieć na względzie, iż fakty przyznane nie wymagają dowodu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż z uwagi na cofnięcie przez powoda pozwu w zakresie kwoty 1.590 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia Sąd, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył w tym zakresie postępowanie (pkt 1 wyroku). Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. W rozpoznawanej sprawie cofnięcie pozwu w części, tj. o kwotę 1.590 zł nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ani z prawem, nie zmierza też do jego obejścia.

W drugiej kolejności, przechodząc do roszczenia zapłaty kwoty 7.137,54 zł wraz z odsetkami umownymi należy wskazać, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej większości. Sąd nie zgodził się z powodem o możliwość zasądzenie od pozwanej na jego rzecz odsetek umownych.

Dochodzona pozew należność wynikała z weksla, który został wystawiony jako weksel in blanco, a następnie wypełniony przez powoda, według jego twierdzeń, do wysokości zobowiązania pozwanej wynikającego ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki. W związku z powstaniem zaległości z tytułu tejże umowy, powód wypełnił weksel in blanco na kwotę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy, zatem do odpowiedzialności pozwanego i zakresu postępowania zastosowanie będą mieć przede ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282).

Zacząć należy od zdefiniowania charakteru weksla. Wśród jego cech na czoło wysuwa się abstrakcyjność. Polega ona na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kauzalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego Wyd. Prawn. 1994 k. 15; T. Borkowski Prawo wekslowe w praktyce k. 15). Przejawem abstrakcyjności weksla jest zatem niedopuszczalność badania istnienia, ważności i wadliwości stosunku podstawowego (art. 17 pr. wekslowego), przy czym niedopuszczalność ta nie zależy od woli pozwanego. A zatem zgłoszenie przez niego zarzutów w warunkach nieprzewidzianych przez normę prawną nie pozwala na ich rozpoznanie. Abstrakcyjność ma zatem charakter obiektywny.

Abstrakcyjność weksla doznaje dalszego osłabienia w przypadku weksla niepełnego w chwili wystawienia - weksla in blanco, wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego. Taki też weksel został wystawiony w niniejszej sprawie. To osłabienie wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. Możliwość wysuwania przez wystawcę zarzutów ze stosunku podstawowego w takiej sytuacji wynika z art. 10 prawa wekslowego. Stanowi on, iż jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 52).

Abstrakcyjność weksla ma wpływ na rozkład ciężaru dowodu. Ten kto to dochodzi zapłaty jako wierzyciel wekslowy, musi tylko przedłożyć dokument weksla, na który się powołuje, i wykazać swą tożsamość z osobą remitenta, nie musi zatem wykazywać podstawy zobowiązania wekslowego ani tego, że ta podstawa w ogóle istniała. To na dłużniku

wekslowym spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem (orzeczenie SN z dnia 24 października 1962 r., OSNCP 1962, poz. 27).

W przedmiotowej sprawie pozwana pomimo podniesionych zarzutów w zakresie nieprawidłowości kwoty od niej dochodzonej nie przedstawiła w tym zakresie żadnych dowodów. Powód przyznał, iż doszło do zapłaty przez nią kwoty 1.590 zł w toku trwającego procesu. Od samego początku powód wskazywał, że pozwana po wypełnieniu weksła spłaciła zobowiązania w kwocie 600 zł- co razem daje spłatę zobowiązania w kwocie 2.190 zł. Powód, pomimo iż ciężar dowodu na nim nie spoczywał, przedstawił dokumenty przeczące twierdzeniom pozwanej, o braku zalegania ze spłatą 2 rat i braku podstaw do wypowiedzenia umowy pożyczki.

W konsekwencji Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 7.137,54 zł dochodzoną pozwem, uznając, że należność wekslowa w tym zakresie istnieje i nie została spełniona.

Częściowemu oddaleniu natomiast podlegało żądanie zasądzenia odsetek.

Zgodnie art. 5 ustawy Prawo wekslowe, w wekslu, płatnym za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu, może wystawca zastrzec oprocentowanie sumy wekslowej. W każdym innym wekslu zastrzeżenie takie uważa się za nienapisane. Stopa odsetek powinna być określona w wekslu, w braku jej określenia zastrzeżenie oprocentowania uważa się za nienapisane. Odsetki bieżą od daty wystawienia weksłu, jeżeli nie wskazano innej daty. Zastrzeżenie oprocentowania sumy wekslowej może umieścić tylko wystawca lub osoba, która zgodnie z porozumieniem z wystawcą uzupełniła weksel in blanco. Umieszczenie zaś klauzuli oprocentowania przez inną osobę jest zmianą treści weksła. Wskazać w tym miejscu należy, iż na wekslu wówczas należy wpisać wysokość odsetek lub oznaczyć sposób ich określenia, przy czym stopa odsetek powinna być zgodna z przepisami dotyczącymi ich maksymalnej wysokości.

W przedmiotowej sprawie powód nie zaznaczył odsetek na wekslu (wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 5 ustawy Prawo wekslowe), a zatem o odsetkach Sąd orzekł zgodnie z treścią art. 48 pkt 2 Prawa wekslowego i art. 481 § 2 k.c. Odmowa zapłaty weksła przez pozwaną niewątpliwie powoduje opóźnienie dłużnika w spełnieniu świadczenia, wierzyciel może zatem od dłużnika domagać się odsetek od sumy wekslowej, począwszy od dnia ostatecznej płatności. Skoro pozwany nie spełnił dobrowolnie świadczenia w terminie wyznaczonym, niewątpliwie popadł w opóźnienie. W ocenie Sądu orzeczenie o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie zamiast żądanych odsetek umownych nie będzie wyjściem poza żądanie pozwu, albowiem powód domagał się odsetek umownych w wysokości wyższej niż przyznane. Sąd zaś był zobowiązany do zmodyfikowania żądania z uwagi, że nie miało ono oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. zasadzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.117 złotych, na którą składała się opłata od pozwu 300 zł, opłata skarbową od pełnomocnictw 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika 1.800 zł. Sąd miał na względzie, iż pozwana wygrała proces w nieznaczącej części- tylko co do rodzaju zasądzonych odsetek. Zważenia wymaga, iż na gruncie utrwalonego już orzecznictwa cofnięcie pozwu na skutek zaspokojenia roszczenia powoda w toku procesu należy traktować jako przegranie sprawy, albowiem uznać należy, że pozwana dała w ten sposób powód do wytoczenia sprawy i powinna ponieść jej koszty także w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu. W takim przypadku przepis art. 203 § 2 k.p.c. nie będzie miał zastosowania (zob. Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowienie z 15 stycznia 2003 r. I ACz 6/03 OSA 2003/9/40; Sąd Apelacyjny w Białymstoku w postanowienie z 30 listopada 1995 r. (I ACz 366/95 OSA 1996/7-8/34).

SSR Agnieszka Pręcerek